

UCHWAŁA NR XXXVII/431/2022
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM

z dnia 21 czerwca 2022 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdanie z realizacji w latach 2020-2021, Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2018-2021.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2022, poz. 559 i 583) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2022, poz. 840 z późn. zm.) Rada Miejska w Nowym Dworze Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2020-2021 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2018–2021, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Odpowiedzialnym za wykonanie uchwały jest Burmistrz Miasta Nowy Dwór Mazowiecki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

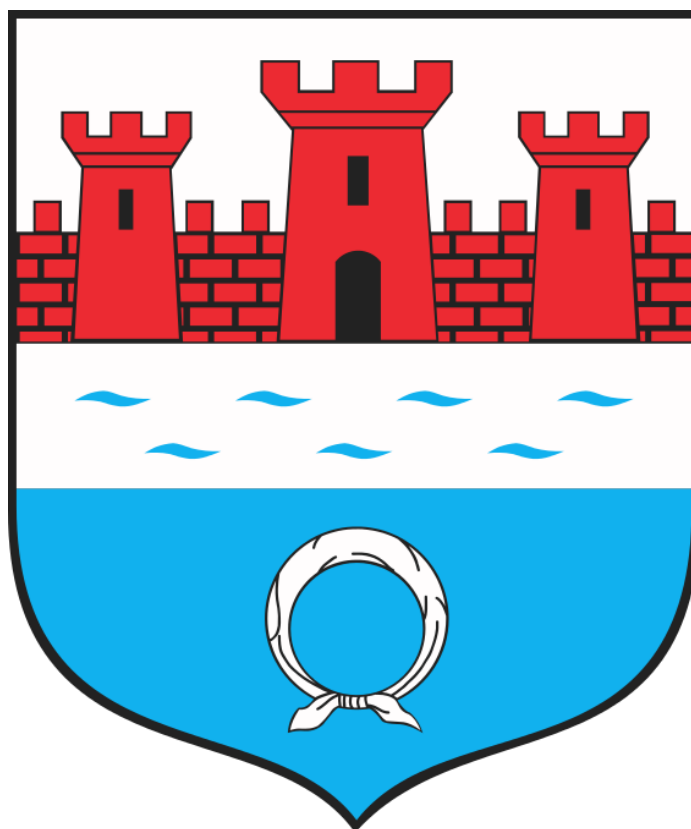
Przewodniczący
Rady Miejskiej

/-/ Krzysztof Bisiański

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA NOWY DWÓR MAZOWIECKI NA LATA 2018-2021

- za okres 2020–2021

NOWY DWÓR MAZOWIECKI, KWIECIEŃ 2022

Spis treści

- 1. Wstęp**
- 2. Podstawa prawna i merytoryczna opracowanego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki**
 - 2.1. Podstawy prawne**
 - 2.2. Podstawy merytoryczne**
- 3. Ocena realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2018-2021, w okresie sprawozdawczym 2020-2021**
 - 3.1. Priorytet I**

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego jako elementu rozwoju gospodarczo – społecznego (tabela nr 1)

 - 3.1.1. Kierunek działań:
Zahamowanie procesu degradacji obiektów zabytkowych i poprawa ich stanu zachowania
 - 3.1.2. Kierunek działań:
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego miasta
 - 3.2. Priorytet II**

Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców miasta (tabela nr 2)

 - 3.2.1. Kierunek działań:
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym miasta
 - 3.2.2. Kierunek działań:
Popularyzowanie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym miasta
 - 3.2.2. Kierunek działań:
Podniesienie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego
- 4. Zmiany w okresie sprawozdawczym w zasobie zabytków miasta wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków**
 - 4.1. Postępowania o wpis do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego prowadzone w okresie sprawozdawczym 2020-2021, przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie, zakończone wpisami do rejestru**
 - 4.2. Postępowania o wpis do rejestru zabytków ruchomych województwa mazowieckiego, prowadzone w okresie sprawozdawczym 2020-2021, przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie, zakończone wpisem zabytku do rejestru**
 - 4.3. Zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Nowy Dwór Mazowiecki, w tym stanowiące własność komunalną**
 - 4.4. Zabytki archeologiczne w wojewódzkiej ewidencji zabytków**
- 5. Zakończenie**

1. Wstęp

We wrześniu 2017 r. opracowany został Gminny Program Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki (GPOnZ) na lata 2018-2021. Podstawę prawną wykonania Programu stanowiły obowiązujące (w 2017 r.) ustawy: ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2014 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446) i ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz niektórych ustaw (Dz. U. 2017 poz. 1595), które zobowiązywały samorządy wojewódzkie, powiatowe oraz gminne, do opracowania programów opieki nad zabytkami, na czteroletnie okresy ich funkcjonowania.

Aktualnie obowiązujący GPOnZ miasta Nowy Dwór Mazowiecki sporządzony został przez pracownię projektową mART Marta Danielska z Wrocławia, zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz z wytycznymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Program uzyskał pozytywną opinię Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (MWKZ) w Warszawie (pismo MWKZ z dnia 3 listopada 2017 r. o sygnaturze akt: WD.5120.2017), a następnie został przyjęty przez Radę Miejską miasta Nowy Dwór Mazowiecki uchwałą Nr XXXV/413/2017 z dnia 5 grudnia 2017 r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. z dn. 15.12.2017, poz. 12126).

Ważnym krokiem władz miasta w kierunku ochrony zachowanego dziedzictwa kulturowego, było stworzenie w 2013 r. Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) miasta Nowy Dwór Mazowiecki, w której znalazły się najwartościowsze obiekty zabytkowe miasta. Katalog objął 186 zabytków, dla których stworzone zostały ewidencyjne karty adresowe.

W 2014 r., po negocjacjach z Wojewodą Mazowieckim i za aprobatą MWKZ w Warszawie, utworzone zostało stanowisko Miejskiego Konserwatora Zabytków w Nowym Dworze Mazowieckim (MKZ w NDM). Zakres działania miejskiego konserwatora został określony w Porozumieniu z dnia 16 września 2013 r. w sprawie powierzenia miastu Nowy Dwór Mazowiecki prowadzenia niektórych spraw Konserwatora Zabytków z zakresu właściwości Wojewody Mazowieckiego wykonywanych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 9 października 2013 r. Poz. 10007 ze zm.) i uzupełniony w Aneksie nr 5 z dnia 22 października 2018 r. do ww. Porozumienia (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 15 listopada 2018 r.). Zgodnie z zapisami Porozumienia miasto przejęło prowadzenie spraw z zakresu właściwości Wojewody Mazowieckiego, realizowanych przez MWKZ, dotyczących ochrony położonych w granicach miasta zabytków nieruchomości, z wyłączeniem nieruchomości, dla których miasto NDM, jest właścicielem lub posiadaczem.

W 2020 roku Burmistrz, zgodnie z wymaganiami art. 81 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przedstawił Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji GPOnZ na lata 2018-2019, za okres sprawozdawczy 2018-2019, które zostało przyjęte uchwałą Rady nr XVII/266/2020 z dn. 8 grudnia 2020 r.

2. Podstawa prawna i merytoryczna opracowanego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki za kolejny dwuletni okres.

2.1. Podstawa prawna opracowania sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami to:

- 2.1.1. art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który mówi, że burmistrz sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami, które przedstawia radzie gminy (miasta)

2.2. Podstawy merytoryczne opracowania sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki stanowią:

- 2.2.1. Opracowany w 2017 roku Gminny Program Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki
- 2.2.2. Sprawozdania cząstkowe przygotowane przez: Wydział Finansowy, Kancelarię Burmistrza, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Projektów Infrastrukturalnych oraz Samodzielne Stanowisko ds. Edukacji, koordynowane przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w Nowym Dworze Mazowieckim

3. Ocena realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2018-2021, w okresie sprawozdawczym 2020-2021

3.1. Priorytet I

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego miasta, jako element rozwoju gospodarczo - społecznego

Sprawozdanie z realizacji kierunków i zadań nakreślonych w ramach Priorytetu I przedstawia tabela nr 1

3.2. Priorytet II

Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców miasta

Sprawozdanie z realizacji kierunków i zadań nakreślonych w ramach Priorytetu II przedstawia tabela nr 2

Tabela nr 1. Kierunki i zadania w ramach Priorytetu I

PRIORYTET I: OCHRONA I ŚWIADOME KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA, JAKO ELEMENT ROZWOJU GOSPODARCZO – SPOŁECZNEGO			
KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	SPOSÓB WERYFIKACJI	
Zahamowanie procesu degradacji obiektów zabytkowych i poprawa ich stanu zachowania	Zabezpieczenie stanu zachowania zabytków będących własnością miasta poprzez: - coroczny przegląd stanu technicznego obiektów, - wyznaczenie obiektów, dla których niezbędny jest remont/konserwacja, - opracowanie planu remontów. W 2017 r. i 2018 r. kontynuacja zadania - Zabezpieczenie i utrzymanie zabytkowego budynku dawnego kasyna oficerskiego. W przypadku otrzymania kolejnego dofinansowania możliwe jest przedłużenie prac do 2019 r.	Ilość poniesionych środków na przeglądy, remonty, konserwacje, ilość podjętych działań, ilość zaplanowanych prac, ilość przeprowadzonych prac	W ramach zadania <i>Zabezpieczenie stanu zachowania zabytków będących własnością miasta</i> podjęto następujące działania o charakterze projektowym i inwestycyjnym: 1) W latach 2020-2021 realizowano inwestycję, obejmującą prace remontowe (w zależności od miejsca prowadzenia inwestycji związane z modernizacją i pracami konserwatorskimi m.in. dachów, części wspólnych obiektów, zagospodarowania terenu), instalacyjne i przyłączeniowe (CWU, CO) na następujące obiekty: a. znajdujące się w zabytkowym zespole urbanistycznym miasta (wpisanym do rejestru zabytków województwa mazowieckiego pod nr 1067/740, decyzją z dn. 7.05.1962 r.): • ul. Daszyńskiego 5, • ul. Jana Nałęcz 28, • ul. Jana Nałęcz 33, • ul. Jana Nałęcz 35, • ul. Kościuszki 1, • ul. Kościuszki 3, • ul. Sukienna 72, • ul. Warszawska 12, • ul. Legionów 18 b. znajdujące się w Twierdzy Modlin (wpisanej do rejestru zabytków województwa mazowieckiego pod nr 1062/69, decyzją z dn. 19.04.1957 r.): • ul. Prądyńskiego 165, ul. Szpitalna 86 (ujęty dodatkowo w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Nowy Dwór Mazowiecki),

			- ul. Moniuszki 88 (ujęty dodatkowo w GEZ miasta NDM), - ul. Kadetów 91 (ujęty dodatkowo w GEZ miasta NDM), - ul. Kadetów 92 (ujęty dodatkowo w GEZ miasta NDM), - ul. Malewicza 1 (wpisany ponadto w ramach Zespołu budowlanego osiedla oficerskiego do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego pod nr A-1268, decyzją MWKZ nr 1196/2014 z dn. 15.10.2014 r.), - ul. Malewicza 119 (wpisany ponadto w ramach Zespołu budowlanego osiedla oficerskiego do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego pod nr A-1268, decyzją MWKZ nr 1196/2014 z dn. 15.10.2014 r.), - ul. Poniatowskiego 121 (wpisany ponadto w ramach Zespołu budowlanego osiedla oficerskiego do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego pod nr A-1268, decyzją MWKZ nr 1196/2014 z dn. 15.10.2014 r.), - ul. Poniatowskiego 122 (wpisany ponadto w ramach Zespołu budowlanego osiedla oficerskiego do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego pod nr A-1268, decyzją MWKZ nr 1196/2014 z dn. 15.10.2014 r.), - ul. Poniatowskiego 123 (wpisany ponadto w ramach Zespołu budowlanego osiedla oficerskiego do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego pod nr A-1268, decyzją MWKZ nr 1196/2014 z dn. 15.10.2014 r.), - ul. 29 Listopada 114 (ujęty dodatkowo w GEZ miasta NDM) c. nie wpisujące się w powyższy zakres: ul. Modlińska 11 W okresie sprawozdawczym podpisano umowy z wykonawcami robót oraz prowadzone były określone roboty budowlane. Większość robót zakończyła się w okresie sprawozdawczym poza jednym wykonawcą, którego roboty zakończą się poza tym okresem. W trakcie prowadzenia inwestycji kontrolę pod względem konserwatorskim prowadził z ramienia miasta inspektor nadzoru konserwatorskiego, a także przedstawiciele MWKZ.
--	--	--	---

			2) Prowadzono w 2020 r. prace budowlane i konserwatorskie na cmentarzu wojennym w Modlinie Twierdzy (nr rejestru 1326, dec. z dn. 16.02.1988 r.) dla projektu <i>Prace remontowe i konserwatorskie na cmentarzu wojennym w Twierdzy Modlin w związku ze 100-leciem Bitwy Warszawskiej</i>. Całkowity koszt zadania w okresie sprawozdawczym wyniósł 151 000 zł z czego 100 000 zł stanowiły koszty z uzyskanych środków finansowych MKiDN. Zadanie wykonane zostało z godnie z założeniami. Po wyłonieniu w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy prac remontowych i konserwatorskich rozpoczęto prace na cmentarzu wojennym w Modlinie Twierdzy. Zrealizowane zostały równolegle działania, tj. prace związane z infrastrukturą cmentarza wojennego w Twierdzy Modlin, poprzez: 1) wymianie krzyży w ilości 107 sztuk na kwaterze żołnierzy poległych w okresie wojny polsko-bolszewickiej (krzyże granitowe w historycznej formie) oraz żołnierzy po obu stronach jednej z głównych alej, przy wejściu na cmentarz (107 obiektów), pracami przy obramowaniu kwater wraz z wykonywanymi pod koniec realizacji inwestycji nasadzeniach; 2) wymianę krzyży na nowe oraz posadowienie takich samych nowych krzyży w miejscu gdzie trwałych krzyży nigdy dotąd nie było w ilości 34 sztuk na kwaterach żołnierskich obrońców Modlina w 1939 r. dodatkowo z jedną tabliczką informacyjną dla nieznanego Obrońcy Modlina (nowy element w projekcie) - zmiana w stosunku do pierwotnej ilości 51 sztuk ze względu na formę kwatery 17 poległych ekshumowanych z terenu d. stoczni (35 obiektów). W wyniku zmiany, dokonanej decyzją konserwatora zabytków w kwaterze tej zamiast 17 krzyży należało zaprojektować jeden duży krzyż z równie dużą tablicą granitową (2 obiekty),. Prowadzono również we wszystkich tych miejscach prace przy obramowaniu kwater i nasadzeniach wykonywanych pod koniec realizacji inwestycji. 3) Prowadzono w 2020 r. również prace budowlane i konserwatorskie na cmentarzu wojennym w Modlinie Twierdzy (nr rejestru 1326, dec. z dn. 16.02.1988 r.) dla projektu <i>Zachowanie historycznego charakteru cmentarza wojennego w Modlinie Twierdzy - prace infrastrukturalne</i>. Całkowity koszt zadania w okresie sprawozdawczym wyniósł 213 006,20 zł z czego 149 658,15 zł stanowiły koszty z uzyskanych środków finansowych MKiDN. Zadanie wykonane zostało z godnie z założeniami. Po wyłonieniu w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy prac remontowych i konserwatorskich rozpoczęto prace na cmentarzu wojennym w Modlinie Twierdzy. Zrealizowane zostały działania, tj. prace związane z infrastrukturą cmentarza wojennego w Twierdzy Modlin, podejmowane w celu jego zabezpieczenia, otoczenia opieką oraz podtrzymywania i rozpowszechniania tradycji narodowej poprzez: 1) rewitalizację mauzoleum płk. E. Malewicza (1 obiekt); 2) odtworzenia historycznego
--	--	--	---

			założenia architektonicznego tj. reprezentacyjnej alei od mauzoleum płk. E. Malewicza do grobu powstańca styczniowego oraz kwater poległych w wojnie polsko-bolszewickiej (1 obiekt), poprzez przedłużenie jednej z głównych alei na cmentarzu do alejki wzdłuż której pochowani się bohaterowie 1920 r. i dalej połączenie tej alejki z bramą wejściową na cmentarz (1 obiekt); 3) uporządkowanie kwatery żołnierzy z 1939 r. (ze zmianami opisanymi w uwagach pkt. 3) poprzez renowację mieczko-krzyży (57 obiektów), uzupełnienie krzyża na mogile nieznanego żołnierza pochowanego w latach późniejszych (1 obiekt) wraz z tabliczką (1 obiekt) oraz posadowienie "kamieni milowych" (2 obiekty), które mieszkańcom i turystom mają uzmysłowić miejsca kwater z 1939 oraz z lat 1917-1920. Wszystkie kwatery zyskały odpowiednie uporządkowanie zieleni na mogiłach, a także przeprowadzono prace przy obrzeżach betonowych kwater. W przypadku Zabezpieczenia i utrzymania zabytkowego budynku dawnego Kasyna Oficerskiego po ogłoszeniu postępowania przetargowego wyłoniono w 2020 r. nowego wykonawcę robót. Podpisano umowę w dn. 10.11.2020 r. na realizację prac budowlanych przy obiekcie dawnego Kasyna Oficerskiego z firmą Budimpol Sp. z o. o. W okresie sprawozdawczym prowadzone były zarówno prace budowlane jak i konsultacje z projektantem i przedstawicielami MWKZ. Prace polegały m.in. na: • demontażu starej kotłowni, instalacji centralnego ogrzewania; • wykonaniu nowej instalacji elektrycznej, centralnego ogrzewania; • wykonaniu nowych przyłączy: wodociągowego, kanalizacji sanitarnej i deszczowej; • remontu elewacji (czyszczenie, uzupełnienie ubytków cegieł i fug, hydrofobizacja, odtworzenie gzymsów, remont attyk, wykonane nowych czap betonowych, odrestaurowanie metalowych balustrad attykowych, wykonanie nowych obróbek blacharskich); • wykonania nowej stolarki okiennej; • remont stropów drewnianych poddasza; • hydrolizacja fundamentów; • wzmocnienie nadproży okiennych i drzwiowych, wzmocnienie ścian; • wzmocnienie konstrukcji portyku, (fundamenty, słupy, nowa płyta żelbetowa); • wycinka drzew; • usunięcie starych powłok malarskich na ścianach i sufitach. W ramach zadania prowadzony był także nadzór inwestorski, konserwatorski, archeologiczny (po stronie Wykonawcy) i ornitologiczny. Na obszarach objętych ochroną konserwatorską, w okresie sprawozdawczym, trwały prace związane z uzgadnianiem zagospodarowania przestrzeni w ramach realizacji projektu „Rozwój i modernizacja terenów zieleni w Nowym Dworze Mazowieckim” z
--	--	--	--

			działania 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego w ramach POiŚ 2014-2020. Dotyczyło to dwóch lokalizacji – Skwerów Dobrogosta i Poniatowskiego w centrum miasta oraz Parku Trzech Kultur na terenie Twierdzy Modlin. W okresie sprawozdawczym wykonano prace poprawiające jakość środowiska miejskiego i wygląd historycznego parku w Twierdzy poprzez nasadzenia zieleni, prace pielęgnacyjne oraz rozmieszczenie małej architektury. W ramach tego zadania nowe otoczenie zyskał Pomnik Obrońców Modlina, wokół którego posadzono nowy żywopłot w miejscu dziko rosnącego. Prace przewidziane dla skwerów w centrum miasta będą realizowane w kolejnym okresie sprawozdawczym.
	Monitoring stanu zachowania zabytków, zwłaszcza tych będących w stanie zagrożenia, współpracy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, polegającej na powiadamianiu go o przypadkach niszczenia zabytków objętych ochroną konserwatorską, niebędących własnością miasta.	Ilość koniecznych interwencji, ilość przeznaczonych/ wydanych środków	W okresie sprawozdawczym 2020-2021 nie realizowano takich interwencji. Miasto w budżecie nie przewidziało środków finansowych na przedmiotowe cele.
	Planowana jest rewitalizacja Placu Solnego wraz z wejściem na nabrzeże Narwi. Działania dla realizacji zadania: - opracowanie w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków planu rewitalizacji wraz z kosztorysem; - pozyskanie funduszy zewnętrznych, - zabezpieczenie w budżecie miasta środków na ten cel.	Co zostało wykonane w celu zrealizowania zadania, czy opracowano plan, czy złożono wniosek o dofinansowanie, wartość inwestycji	Miasto w 2021 r. złożyło wnioszek o dofinansowanie w ramach Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Projekt dotyczy rewitalizacji obszarów naszego miasta, w tym także Placu Solnego. W okresie sprawozdawczym otrzymaliśmy wstępną promesę dotyczącą dofinansowania inwestycji. Poza okresem sprawozdawczym planowana jest realizacja inwestycji w przypadku wyłonienia wykonawcy robót zgodnie z zasadami programu. Wejście na nabrzeże planowane jest do realizacji w ramach podpisanej w 2020 r. umowy o dofinansowanie w ramach dotacji celowej z budżetu Województwa Mazowieckiego na dofinansowanie realizacji zadań w ramach Instrumentu wsparcia zadań ważnych dla równomiernego rozwoju województwa mazowieckiego. W ramach projektu planowane jest wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowej zgodnej z prawem budowlanym i realizacja na jej podstawie robót budowlanych związanych z zagospodarowaniem brzegu rzeki Narwi na wysokości miasta Nowy Dwór Mazowiecki, w tym także wejścia / zejścia przy nabrzeżu na wysokości Placu Solnego. W dniu 16.08.2021 r. została podpisana umowa z Wykonawcą na wykonanie projektu a następnie na jego wykonanie. Obecnie trwają prace projektowe i

			uzgodnienie projektu z Wodami Polskimi tj. organem zarządzającym terenem wałów i międzywala.
	Intensyfikacja starań o uzyskanie zewnętrznych środków finansowania. Miasto planuje w kolejnych latach: 1. Złożenie wniosku o dofinansowanie na termomodernizację i rewitalizację tzw. „bloków carskich” w zakresie dotyczącym części wspólnych.	Jakie działania zostały podjęte, ilość pozyskanych środków	W latach 2020-21 podjęto następujące działania o uzyskanie zewnętrznych środków: 1. Miasto złożyło wniosek o dofinansowanie w ramach RPO WM na działania z zakresu wzrostu regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych. Projekt dotyczy budynku dawnego Kasyna Oficerskiego. W ramach projektu planowane jest wyremontowanie pomieszczeń nie ujętych w poprzednich projektach a także pozyskanie większych środków na prace, których koszty wzrosły. Podjęte zostaną także dodatkowe działania w zakresie udostępnienia obiektu dla osób z niepełnosprawnościami. Projekt uzyskał dofinansowanie. W okresie sprawozdawczym trwa jego realizacja. Tytuł projektu: Adaptacja historycznego obiektu dawnego Kasyna Oficerskiego na cele turystyczne oraz kulturalno - edukacyjne Kwota dofinansowania: 1 000 000,00 zł 2. Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Dworze Mazowieckim złożyła wniosek w ramach RPO WM na działania z zakresu wzrostu regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych. W ramach przyjętych założeń nadane zostaną nowe funkcje użytkowe pomieszczeń zabytkowego obiektu biblioteki z przeznaczeniem w szczególności na cele kulturalne i edukacyjne. W wyniku jego realizacji powstanie wystawa narracyjna, opowiadająca historię Nowego Dworu Mazowieckiego z uwzględnieniem aspektu społecznego, multikulturowości oraz współistnienia w okresie największego rozkwitu miasta- czterech największych religii: judaizmu, katolicyzmu, prawosławia, protestantyzmu. Tytuł projektu: Modernizacja i adaptacja historycznego obiektu dawnego Kasyna Oficerskiego na cele turystyczne oraz kulturalno – edukacyjne Biblioteki Publicznej na potrzeby Wystawy Dziejów Miasta Nowy Dwór”, Kwota dofinansowania: 801 995,39 zł 3. Miasto złożyło wniosek o dofinansowanie w ramach dotacji od Marszałka Województwa na działania z zakresu opieki nad zabytkami. Projekt dotyczył kompleksowego remontu dachu budynku carskiego nr 114 w Twierdzy Modlin. Projekt nie uzyskał dofinansowania.

			Tytuł projektu: Prace budowlane i konserwatorskie przy pokryciu dachowym dawnego bloku mieszkaniowego dla carskich żołnierzy położonego przy ulicy 29 Listopada 114 w Nowym Dworze Mazowieckim. Kwota dofinansowania: 152 470,03 zł
	Opracowanie uchwały w sprawie określenia zasad udzielenia dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków.	Czy opracowano uchwałę, ilość złożonych wniosków, ilość przeznaczonych środków	Z uwagi na ograniczone możliwości budżetu, miasto nie posiada programu udzielania bezpośrednich dotacji na inwestycje w obiektach zabytkowych, należących do osób fizycznych lub prawnych. Miasto zgodnie z przepisami ustawy, udziela zwolnień z płacenia podatku od nieruchomości dla podmiotów posiadających zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków woj. mazowieckiego i spełniających określone prawem kryteria. 1. Kwota zwolnień udzielonych osobom fizycznym z zakresu podatku od nieruchomości, w okresie sprawozdawczym 2020-2021: 1.1. w 2020 r. - 35 004,11 1.2. w 2021 r. - 35 695,87 2. Zwolnienia udzielone osobom prawnym z zakresu podatku od nieruchomości, w okresie sprawozdawczym 2020-2021 2.1. w 2020 r. - 1.561.442,94 2.2. w 2021 r. - 1.145.432,11
	Doradztwo w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie.	Ilość osób zainteresowanych, ilość złożonych wniosków	Z uwagi na brak środków finansowych w budżecie miasta i związany z tą sytuacją brak wniosków, nie prowadzono działań doradczych.
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego	Zadania dla gminnej ewidencji zabytków: 1. Zakładanie nowych kart adresowych w uzgodnieniu z Wojewódzkim Urzędem	Ilość przeprowadzonych aktualizacji, czy dodano/usunięto obiekt z ewidencji	Obowiązująca GEZ miasta Nowy Dwór Mazowiecki została opracowana w 2013 r. i przyjęta zarządzeniem Burmistrza Miasta Nowy Dwór Mazowiecki nr 59/2013 z dnia 27 marca 2013 r. Ewidencja zawiera 186 kart ewidencyjnych (adresowych) zabytków¹. 1. W okresie sprawozdawczym Ewidencja nie uległa zmianie - nie wpisano do

¹ Szczegółowy wykaz wszystkich obiektów ujętych w GEZ m. Nowy Dwór Mazowiecki znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej miasta.

miasta	Ochrony Zabytków dla zabytków dotychczas nierozpoznanych i nie uwzględnionych w ewidencji, a istotnych dla obrazu dziedzictwa kulturowego na terenie miasta; 2. Aktualizacja zmian w stosunkach własnościowych oraz zmian stanu prawnego jak aktualne formy ochrony; 3. Systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane nowe dane i aktualizowaną w przypadku zmian w wyniku rozbiórek i remontów dokumentację fotograficzną; 4. Propozycje skreślenia z ewidencji obiektów nieistniejących oraz takich, które utraciły cechy zabytkowe w wyniku modernizacji w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków; 5. Udostępnianie opracowanych kart adresowych do celów projektowych i badawczych dla służb i podmiotów opracowujących wszelkie plany zagospodarowania przestrzennego czy inne programy: np. rewitalizacyjne, opieki nad zabytkami.		niej nowych obiektów, ani nie wykreślono z niej żadnego z zabytków. Część obiektów włączonych do GEZ miasta NDM, jest własnością samorządu, stanowiąc tzw. mienie komunalne. Miasto Nowy Dwór Mazowiecki jest właścicielem (posiada tytuł prawny) 61 obiektów zabytkowych ujętych w GEZ, w tym 2 zespołów obiektów i cmentarza wojennego, które są wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na każdym właścicielu i posiadaczu zabytku dysponującego tytułem prawnym do obiektu, spoczywają obowiązki wynikające z zasad sprawowania opieki nad zabytkami (dbanie o stan zabytku, ponoszenie nakładów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane). W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie i finansowanie wspomnianych prac i robót jest zadaniem własnym. Z uwagi na ograniczenia finansowe w budżecie, miasto w okresie sprawozdawczym 2020-2021, nie było w stanie partycypować poprzez np. dotacje miejskie w kosztach sprawowania opieki (tj. utrzymywania zabytków w dobrym stanie technicznym, finansowania i przeprowadzania remontów oraz bieżących konserwacji), nad obiektami zabytkowymi ujętymi w GEZ, nie należącymi do miasta. W okresie tym, w związku z powyższym, miasto nie uchwaliło uchwały o dofinansowaniu obiektów należących do prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych. 2. Z uwagi na brak zmian w GEZ, nie było potrzeby zmiany kart adresowych. 3. Z uwagi na brak zmian w GEZ, nie było potrzeby uzupełniania treści kart adresowych 4. Miasto składało wnioski o wykreślenie z GEZ budynku drewnianego przy ul. Sukiennej 44 5. Miasto systematycznie udostępnia opracowane karty adresowe do celów projektowych i badawczych wszystkim podmiotom opracowującym wszelkie dokumentacje (GEZ jest też dostępna na stronie internetowej miasta).
----------------------	--	--	--

	Opracowanie oraz okresowa aktualizacja Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.	Czy opracowano plan	Plan ochrony zabytków i miasta Nowy Dwór Mazowiecki na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych został opracowany w 2008 roku i pozostaje wciąż aktualny.
	Ustalenie terenów, dla których niezbędne jest opracowanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, istotnych dla ochrony dziedzictwa kulturowego.	Czy ustalono/ wyznaczono tereny	Obszar miasta Nowy Dwór Mazowiecki pokryty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w 87%. Na terenie miasta obowiązuje 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W okresie sprawozdawczym 2020-2021 nie uchwalono planów miejscowych, natomiast podjęto cztery uchwały w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej: 1. Uchwała Nr XI/175/2020 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 7 stycznia 2020 r. w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej przy ul. Szpitalnej/Chałubińskiego/Boduena w Nowym Dworze Mazowieckim (Dz. Urz. Woj. Mazow.2020.1106). 2. Uchwała Nr XV/227/2020 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 8 września 2020 r. w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej przy ul. rtm. Witolda Pileckiego w Nowym Dworze Mazowieckim (Budynek A,B,C) (Dz. Urz. Woj. Mazow.2020.9946) . 3. Uchwała Nr XV/228/2020 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 8 września 2020 r. w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej przy ul. rtm. Witolda Pileckiego w Nowym Dworze Mazowieckim (Budynek D) (Dz. Urz. Woj. Mazow.2020.9947) 4. Uchwała Nr XVI/249/2020 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 20 października 2020 r. w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej przy ul. Dębowej w Nowym Dworze Mazowieckim (Dz. Urz. Woj. Mazow.2020.11478).

Tabela nr 2. Kierunki i zadania w ramach Priorytetu II

PRIORYTET II: PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I EDUKACJA SŁUŻĄCA BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI KULTUROWEJ MIESZKAŃCÓW MIASTA			
KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	SPOSÓB WERYFIKACJI	
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym miasta	Umieszczenie na stronie internetowej miasta Gminnego programu opieki nad zabytkami.	Czy umieszczona Program na stronie, ilość odsłon	Tak, Program został umieszczony na stronie miasta
	Opracowanie interaktywnej mapy miasta z naniesioną lokalizacją obiektów zabytkowych, ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego.	Czy opracowano mapę, ilość odsłon	W okresie 2020-2021 nie opracowano interaktywnej mapy miasta.
	Stworzenie „vademecum” poświęconego zabytkom dla właścicieli obiektów zabytkowych dotyczącego prac i obowiązków, gdzie zostaną określone także warunki współpracy z właścicielami.	Czy stworzono „vademecum”	Nie stworzono „vademecum” poświęconego zabytkom dla właścicieli obiektów ze zdefiniowanymi obowiązkami właścicieli obiektów zabytkowych i warunkami współpracy z miastem.
	Współpraca z instytucjami wprowadzającymi dodatkowe oznakowania na ulicach i drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich	Czy podjęto współpracę, ilość oznakowanych obiektów	W roku 2019 ustawiono 6 znaków drogowych E-22b na drogach dojazdowych do Twierdzy Modlin („obiekt na samochodowym szlaku turystycznym”). W okresie sprawozdawczym nie ustawiono dodatkowych znaków.

	dojazdowych w celu ułatwienia dojazdu do tych obiektów - głównie do najcenniejszych zabytków miasta. Ciągła dbałość o tablice już umieszczone oraz oznakowanie zabytków, aby swą estetyką i formą zachęcały do odwiedzenia tych miejsc.		
	Oznaczenie obiektów zabytkowych oraz pomników przyrody w terenie: - umieszczenie tablic zawierających historię obiektu na wszystkich obiektach wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektach sakralnych, - oznaczenie cmentarzy, miejsce pocmentarnych, parków oraz miejsc pamięci.	Ilość oznakowanych obiektów, ilość umieszczonych tablic	25 tablic z informacją historyczną o poszczególnych obiektach zabytkowych wykonano i ustawiono w 2014 r. na terenie Twierdzy Modlin. W okresie sprawozdawczym nie ustawiano dodatkowych tablic. Pomniki przyrody zostały oznakowane tablicami w latach 2008-2009. W okresie sprawozdawczym, nie wykonywano nowych oznaczeń.
Popularyzowanie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym miasta	Wydawanie i wspieranie publikacji, folderów promocyjnych, przewodników poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego miasta.	Ilość wydanych publikacji/folderów w/ przewodników	W okresie sprawozdawczym 2020-2021 nie wydawano żadnych publikacji, folderów promocyjnych, przewodników poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego miasta.
	Nagłaśnianie, promowanie i informowanie lokalnej społeczności, o ważnych odkryciach konserwatorskich i archeologicznych, w celu budowania tożsamości	Jak przekazywane są informacje, ilość odkryć, z kim współpracowano	Od kilku lat na łamach miesięcznika samorządowego Fakty Nowodworskie ukazuje się stała rubryka „Bliżej historii”, redagowana także przez p. Marię Moźdzysłowską. Dzięki tej rubryce czytelnicy mogą poznać dzieje miasta, instytucji działających na terenie Nowego Dworu, historie związane z zabytkowymi obiektami na terenie miasta.

	historycznej oraz kreowania właściwych zachowań wobec dziedzictwa kulturowego.		W „Faktach Nowodworskich” w rubryce „Fakty konserwatorskie” prowadzonej przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w Nowym Dworze Mazowieckim, prezentowane są dobre przykłady podejmowanych działań dotyczących ochrony zabytków i inwestycji realizowanych w obiektach zabytkowych lub na obszarach znajdujących się pod prawną ochroną konserwatorską. Od 2016 roku w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej funkcjonuje Pracownia Dziejów Miasta. Na stronie internetowej Biblioteki uruchomiono katalog „o regionie”, w którym można przeglądać opisy zgromadzonych przez Bibliotekę materiałów dokumentujących region nowodworski. Do opisów, tam gdzie jest to prawnie możliwe, dołączono skany tych dokumentów. W katalogu zaprezentowano wersję cyfrową ciekawej kolekcji fotografii niemieckiej Twierdzy Modlin z lat II wojny światowej. Od 2018 r. roku funkcjonuje Burmistrz Nowego Dworu Mazowieckiego powołał Radę Historyczną do spraw Muzeum Miasta Nowy Dwór Mazowiecki (powołana przez Burmistrza Nowego Dworu Mazowieckiego), która była pierwszym krokiem na drodze do powołania Muzeum Miasta Nowy Dwór Mazowiecki. Rada pełni funkcję organu opiniotwórczo-doradczego w sprawach dotyczących muzeum miejskiego. Wszyscy członkowie Rady pełnią swoje funkcje społecznie.
	Organizacja konkursu na pomysł na trasę dydaktyczną.	Czy zorganizowano konkurs, czy opracowano trasę	Ofertę atrakcji turystycznych Miasta uzupełnia szeroki wachlarz imprez kulturalnych, patriotycznych i sportowych, które bardzo często powiązane są ze zwiedzaniem miasta i jego zabytków, w tym w szczególności Twierdzy Modlin. Osoby odwiedzające nasze miasto mogą skorzystać z kilku tras spacerowych. Ich przebieg został wyznaczony we współpracy z Lokalną Organizacją Turystyczną Trzech Rzek. Są to m.in. trasy po centrum Nowego Dworu Mazowieckiego („Znaki historii”, „Na tropach wielu kultur”) i trasy po Twierdzy Modlin („Spacer dla wytrwałych”, „Spacer Nadrzeczny”, „Spacer śladami napoleońskimi”, „Spacer Rosyjski” i szlak „Baśki Murmańskiej. Od kilku lat turyści mają możliwość skorzystania z trasy tematycznych prowadzącej po Twierdzy Modlin: Twierdza Modlin na Filmowo, Twierdza Modlin szlakiem francuskim, Twierdza Modlin szlakiem rosyjskim, Twierdza Modlin z(nad) wody, Twierdza Modlin dla dzieci, czyli Baśka Murmańska. W mieście działa ponadto Muzeum Kampanii Wrześniowej i Twierdzy Modlin. W promocję oferty turystycznej miasta Nowy Dwór Mazowiecki aktywnie włącza się Lokalna Organizacja Turystyczna „Trzech Rzek”. Głównym celem organizacji jest budowanie i promowanie wspólnej oferty turystycznej Nowego Dworu Mazowieckiego i jego okolic, poszerzając tym lokalny rynek usług turystycznych.

			W roku 2021 w ramach działań realizowanych przez ww. organizację turystyczną, na szlakach turystycznych na terenie Twierdzy Modlin, ustawiono ponad 40 tablic kierunkowych (szlakowskazów). Kolejną atrakcją jest możliwość uprawiania sportów wodnych, dzięki położeniu w widłach trzech rzek. Dużym zainteresowaniem cieszą się spływy kajakowe, które są regularnie organizowane, głównie przez LOT Trzech Rzek. Poza spływami kajakowymi na terenie miasta organizowane są imprezy sportowe, które oprócz rywalizacji sportowej mają na celu również promocję turystyczną Nowego Dworu Mazowieckiego. Warto wspomnieć chociażby o Poland Bike Marathon – corocznie odbywający się na terenie Twierdzy Modlin, czy Bieg Obrońców Modlina, którego trasa biegła również przez zabytkową Twierdzę Modlin. Często w ramach tych imprez jest możliwość bezpłatnego zwiedzania zabytkowych obiektów na terenie Twierdzy Modlin.
Podniesienie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego	Szkolenie pracowników administracji samorządowej odpowiednich wydziałów, pedagogów szkół różnych szczebli w zakresie zasobów dziedzictwa kulturowego na terenie miasta.	Ilość osób szkolonych, ilość odbytych szkoleń, zakres szkoleń	Stały i systematyczny udział Miejskiego Konserwatora Zabytków w NDM w szkoleniach, konferencjach i seminariach dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego, w ramach możliwości ograniczonych przez wybuch pandemii.
	Zapoznanie dzieci i młodzieży, w ramach edukacji szkolnej, z historią miasta oraz dziedzictwem materialnym i sposobami jego ochrony, np. poprzez organizowanie w ramach zajęć szkolnych wycieczek krajoznawczych połączonych z prezentacją najcenniejszych obiektów zabytkowych i ich historii.	Jak wyglądała edukacja, jakie podjęto działania, ilość osób biorących udział, czy podjęto działania długofalowe oraz ich plan	Placówki oświatowe prowadzą działania dotyczące kształtowania postaw obywatelsko-patriotycznych dzieci i młodzieży w ramach Realizacji Programu Edukacji Patriotycznej. Działania te polegają w przedszkolach na realizowaniu bloków tematycznych: m.in. „Nowy Dwór Mazowiecki – moje miasto”, uwzględniając: - zapoznanie z symboliką miasta (herb, flaga), władzami samorządowymi; - spacer i wycieczki do najważniejszych miejsc w mieście. W ramach edukacji szkolnej dzieci i młodzież zapoznaje się z historią miasta Nowego Dworu Mazowieckiego oraz dziedzictwem materialnym i sposobami jego ochrony poprzez organizowanie w ramach zajęć szkolnych, wycieczek krajoznawczych połączonych z prezentacją najcenniejszych obiektów zabytkowych i ich historii. W ramach Programu Wychowawczo-Patriotycznego uczniowie ze szkół uczestniczyli w projektach:

			1) Szkoła Podstawowa nr 3 im. Józefa Wybickiego w Nowym Dworze Mazowieckim program edukacyjny pt. „Pomiechówek – śladami naszej historii” organizowany przez Fundację III Fort Pomiechówek i MON. 2) Zespół Szkół nr 2 - udział w ogólnopolskiej akcji "Katyń...ocalić od zapomnienia", w ramach której upamiętnia się katyńskich oficerów. (uczniowie zasadzili 12 Dębów imiennie dedykowanych „Katyńczykom”, których losy zawodowe były związane z nowodworskim Batalionem Elektrotechnicznym). 3) Zespół Szkół nr 2 - udział w spotkaniach online z nauczycielem historii wicedyrektorem z jednej ze szkół średnich w Holonie w Izraelu dot. poznawania historii miasta przed II wojną światową (obraz miasta wielokulturowego; rola społeczności żydowskiej w rozwoju miejscowości). Ważnym elementem kształtującym w środowisku uczniowskim postawy patriotyczne oraz uczącym szacunku do tradycji narodu polskiego i symboli narodowych w ramach realizacji Programu Wychowawczo-Patriotycznego jest udział pocztów sztandarowych podczas obchodów uroczystości lokalnych organizowanych przez Związek Oficerów Rezerwy RP i władze Miasta na miejskim skwerze przy pomniku marszałka Józefa Piłsudskiego popularyzujących jego działalność polityczną.
	Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw, seminariów i innych działań propagujących wiedzę o historii i kulturze materialnej miasta.	Ilość zorganizowanych wydarzeń, ilość przeznaczonych na ten cel środków, ilość osób biorących udział, jakie jednostki brały udział w zadaniu	W okresie sprawozdawczym obchody rocznicowe Obrona Modlina 1939 miały skromniejszy charakter, ze względu na ograniczenia pandemiczne COVID-19.
	Aktywne wspieranie wydawania aktualnych tras turystycznych w regionie obejmujących teren miasta Nowy Dwór Mazowiecki. Rozważenie wydania własnej kompleksowej mapy turystycznej zawierającej m. in.	Czy podjęto współpracę, czy wydano mapę	W okresie 2020-2021, ze względu na trwającą pandemię oraz ograniczone możliwości finansowe, nie podejmowano inicjatyw wydawniczych.

	szlaki turystyczne i wszystkie zabytki.		
	Ustanowienie i przyznawanie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej miasta (w tym publikacji, prac magisterskich i dyplomowych, stron i blogów internetowych).	Czy ustanowiono sposób przyznawania nagrodę, czy przyznano nagrodę, wysokość nagrody, ilość osób ocenianych	Nie ustanowiono nagrody w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej miasta.

4. Zmiany w okresie sprawozdawczym w zasobie zabytków miasta wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków

Obszarami miasta szczególnie cennymi w kontekście ochrony i kształtowania krajobrazu kulturowego są: centrum miasta i Twierdza Modlin oraz obszary zieleni zorganizowanej - funkcjonujące parki i cmentarze (w tym również nieczynne).

4.1. Postępowania o wpis do rejestru zabytków nieruchomości woj. mazowieckiego prowadzone w okresie sprawozdawczym 2020-2021, przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie, zakończone wpisami do rejestru

Do chwili sporządzenia w 2017 r. Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla miasta Nowy Dwór Mazowiecki, na terenie miasta znajdowały się 24 zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków województwa mazowieckiego². Ponadto w okresie 2018-2019 MWKZ wpisał jeden obiekt - Dom czynszowy przy ul. Paderewskiego 22 (dec. 1566/2017 z dn. 07.12.2017, Nr rejestru 1397).

4.1.1. Prowadzone postępowania i wpisy do rejestru dokonane w okresie 2019-2021:

- 1) Zespół budowlany złożony z trzech budynków mieszkalnych tzw. *białych bloków*, z II poł. Lat 30. X w., przy ul. Mickiewicza 94, 95, 96 w Tw. Modlin w NDM (postępowanie o wpis nie jest zakończone)
 - Wszczęcie postępowania 14.10.2014 r.
 - Brak nadanego nr rejestru,
 - Dec.. **633/2018** z dn. 8.05.2018,
 - Dec. MKiDN z dn. 17.01.2020 r.
 - karta ew. w **GEZ: 68, 69 i 70**
 - Wyrok WSA w Warszawie z dnia 27.11.2020 r. – oddalenie skargi Wspólnoty na decyzję MKiDN
 - Skarga kasacyjna złożona przez Wspólnotę do NSA
- 2) Budynek stacji gołębi pocztowych wzniesiony w II poł. XIX w., przy ul. Księstwa Warszawskiego 190, w Twierdzy Modlin w NDM
 - Nr rej. **A-1581**,
 - Dec. nr 45/2020 z dn. 8.06.2020
 - Nr karty ew. **GEZ-54**
- 3) Budynek Elektrowni Centralnej „Narew” przy ul. Księstwa Warszawskiego w Tw. Modlin, w Nowym Dworze Mazowieckim
 - Wszczęcie postępowania 2016 r.
 - Nr rej. **A-1606**
 - Dec. nr 88/2020 z dn. 10.11.2020
 - Nr karty ew. **GEZ-55**
- 4) Budynek dawnej łaźni szpitalnej w Tw. Modlin przy ul. Boduena 4 w Twierdzy Modlin, w Nowym Dworze Mazowieckim
 - Wszczęcie postępowania 23.07.2017 r.
 - Brak nadanego nr rejestru,
 - Dec. nr 102/2020 z dn. 1.12.2020
 - Nr karty ew. **GEZ-65**

² Pełne zestawienie obiektów wpisanych do rejestru zabytków woj. mazowieckiego, przedstawia tabela nr 1 w opracowanym GPOnZ.

- 5) Budynek przepompowni położonej przy ul. Księstwa Warszawskiego w Tw. Modlin, w Nowym Dworze Mazowieckim
 - Wszczęcie postępowania 2016 r.
 - Nr rej. **A-1615**,
 - Dec. nr 114/2020 z dn. 28.12.2020
 - Nr karty ew. – obiekt zaznaczony na mapie w ewidencji, ale brak numeru
- 6) Budynek stacji filtrów Twierdzy Modlin (zbiornik wody czystej, filtry i zbiornik wody czystej) wraz z terenem położonym w rejonie ul. Księstwa Warszawskiego, w NDM
 - Wszczęcie postępowania w 2016 r.
 - Nr rej. A-1616,
 - Dec. nr 2/2021 z dn. 11.01.2021
 - Nr karty ew. – obiekty zaznaczone na mapie w ewidencji (przy WAK), ale brak numeru
- 7) Budynek dawnej działobitni napoleońskiej adaptowanej na stację wodociągów i Wojskową Administrację Koszar (zabytki budowli fortyfikacyjnych i obiekty infrastruktury technicznej Twierdzy Modlin wału wschodniego półbastionu i wschodniego kleszcza, południowo-wschodniego niskiego półbastionu na przedłużeniu południowego ramienia wschodniego kleszcza, odcinka umocnień łączącego obwód wewnętrzny z zespołem Bramy Ostrołęckiej w obwodzie zewnętrznym, budynku technicznego przy niskim półbastionie wraz z częścią podziemną, ujęcia wody na brzegu Narwi i starych studni oraz przewodów wodociągowych i paliwowych łączących wszystkie elementy systemu wodociągów wraz z terenem położonych w NDM)
 - Wszczęcie postępowania w 2016 r.
 - Nr rejestru A-1628,
 - Dec. nr. 15/2021 z dn. 10.02.2021
 - Nr karty ew.: **GEZ-53**

4.2. Postępowania o wpis do rejestru zabytków ruchomych województwa mazowieckiego, prowadzone w okresie sprawozdawczym 2020-2021, przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie, zakończone wpisem do rejestru

- 1) Zwornik z Bramy Północy w Twierdzy Modlin (płaskorzeźby orła z okresu Księstwa Warszawskiego z 1811 r.).
 - dec. 32/2020 z dn. 8.05.2020,
 - Nr rejestru B-533

4.3. Zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Nowy Dwór Mazowiecki, w tym stanowiące własność komunalną

Zabytki ujęte w GEZ miasta Nowy Dwór Mazowiecki w tym stanowiące własność komunalną przedstawia tabela nr 3 w GPOnZ.

4.4. Zabytki archeologiczne w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wszystkie zabytki archeologiczne, bez względu na stan zachowania, podlegają ochronie i opiece. Ewidencję zabytków archeologicznych prowadzi Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie. Ewidencja oparta jest na programie tzw. AZP (Archeologiczne Zdjęcie Polski). Miasto NDM nie posiada opracowanych kart gminnej ewidencji zabytków dla stanowisk archeologicznych.

5. Zakończenie

Przedstawione sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Nowy Dwór Mazowiecki, obejmuje okres 2020-2021. Wnioski ze sprawozdań za okresy 2018-2019 oraz 2020-2021 posłużą do wykonania nowego gminnego programu opieki nad zabytkami, na kolejny okres

Wnioski:

- 1.1. W nowym, kolejnym Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami należy uwzględnić realizację zadań zawartych w programie, a jeszcze nie zrealizowanych.
- 1.2. Miasto NDM, wzorem innych gmin, powinno w miarę możliwości budżetu, rozważyć potrzebę utworzenia miejskiego funduszu na dofinansowanie zabytków znajdujących się w zasobach prywatnych z czytelnym i jawnym systemem udzielania dotacji.
- 1.3. Z uwagi na długi okres funkcjonowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta (od 2003 roku) i następujące w tym okresie intensywne zmiany w rozwoju miasta, powinna być podjęta ocena potrzeby opracowania nowego planu, który lepiej spełniałby współczesne potrzeby i wymagania w zakresie gospodarki przestrzennej miasta i ochrony jego dziedzictwa kulturowego.
- 1.4. Miasto powinno zweryfikować, we współpracy z MWKZ w Warszawie i MKZ w NDM, listę obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków, która byłaby wynikiem kompromisu między aktualnymi potrzebami rozwojowymi miasta, uwarunkowaniami finansowymi wynikającymi z sytuacji budżetu i obowiązkiem ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Autorzy opracowania:

1. Lidia Bisialska – Naczelnik Wydziału Finansowego
2. Maciej Dąbrowski – Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej
3. Alina Ochtyra – Samodzielne Stanowisko ds. Edukacji
4. Hanna Owocka – Naczelnik Wydziału Projektów Infrastrukturalnych
5. Anna Palczowska – Skarbnik Miasta
6. Andrzej Szakuro – Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego

Koordynacja:

1. Marek Przeździecki - Miejski Konserwator Zabytków w Nowym Dworze Mazowieckim

Zatwierdził:

1. Janusz Mikuszeński - Z-ca Burmistrza Miasta Nowy Dwór Mazowiecki

Otrzymują:

1. Przewodniczący Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowiecki, ul. Zakroczyńska 30, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki
2. Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa
3. A/a UM w NDM (MK, FIN, GK, Sam E, KB, WPI, S, GP)